

קִדְמָאִי, בְּאִינוּן חֻוּי לִילִיָּא. דִּתְנֹן, מֵאן דְּאָתִי עַל אַמִּיהַ
 בְּחֻלְמָא, יִצְפֵּה לְבִינָה. דְּכְתִיב, (משלי ב) כִּי אִם לְבִינָה
 תִּקְרָא, הֲכֵא אִית לְאַסְתְּפֻלָּא, אִי בְּגִין דְּאִיהִי אִם יְאוּת,
 וְהוּה לִיה לְמַכְתָּב הַכִּי, דְּמֵאן דְּחֻמָּא אַמִּיהַ בְּחֻלְמָא, יִזְכִּי
 לְבִינָה. אָבַל מֵאן דְּאָתִי עַל אַמִּיהַ אַמִּאִי.

אַלָּא רְזֵא עֲלָאָה אִיהוּ, בְּגִין דְּאִתְהַפֵּךְ וְסָלִיק מִתְתָּא
 לְעֵילָא. בְּרָא הוּה בְּקִדְמִיתָא, כִּיּוֹן דְּסָלִיק לְעֵילָא,
 אִתְהַפֵּךְ אִילְנָא, וְאִתְעֵבִיד אִיהוּ מֵעֲלָמָא עֲלָאָה, וְשָׁלִיט
 עָלָה, וְזָכִי לְבִינָה.

בְּקִדְמִיתָא כִּד סָלִיק אִינְש לִי"ג (צ"ח ע"א) שְׁנִין, מַה כְּתִיב,
 יי' אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֲתָה אֲנִי הַיּוֹם (תהלים ב)
 יִלְדִּתִּיךְ, כְּדִין אִיהוּ לְתַתָּא מִינָה. כִּיּוֹן דְּסָלִיק עָלָה, הָאִי
 אִיהוּ מֵעֲלָמָא עֲלָאָה. דְּהָא אִסְתְּלַק בְּדִרְגָּא דִּיּוֹסְף, וְדָא
 זָכִי לְבִינָה. (ס"א ודאי)

אוּף הַכִּי הָאִי מֵאֲנָא, בְּקִדְמִיתָא אִיהוּ הוּה בְּדִרְגָּא
 דִּיּוֹסְף, בַּעַל אִילְנָא תַתָּאָה, קִיִּמָּא בְּרַעוּתִיהַ,
 וְשָׁלִיט עָלֵיהַ, דְּהָא כָּל נוֹקְבָא, בְּדִיּוֹקְנָא דְּנוֹקְבָא אִילְנָא
 תַתָּאָה קִיִּמָּא. כִּיּוֹן דְּאִיהוּ לָא בַּעַל לְקִיִּמָּא בְּהַהוּא
 דִּרְגָּא דִּיּוֹסְף, וְלָא אִתְקִיִּים לְשִׁמְשָׁא בֵּיהַ, וְלֹאֲפִשָׁא
 בְּעֲלָמָא, וְלִמְעַבַּד תּוּלְדִין, כְּדִין נְחִית לְתַתָּא, וְאִתְעֵבִידַת
 אִיהִי אַמִּיהַ. וְהַהוּא פְּרוֹקָא, יָרִית יְרוּתָא דִּיּוֹסְף, דְּהוּה
 הוּא בְּקִדְמִיתָא וְאִיהוּ נְחִית לְתַתָּא.

כִּיּוֹן דְנַחֲתִית לְתַתָּא, כְּדִין אֲתַקְיִים בֵּיה, יִי אֲמַר אֵלֵי בְנֵי
 אֲתָה אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ. אֲתַהֲפֹךְ אֵילָנָא, מַה דְהוּה
 תְּחוּתִיָּה וְאִיהוּ שְׁלִיט עָלֶיהָ, אֲתַהֲדֵר וְשְׁלִיט הֵהוּא אֵילָנָא
 עָלֶיהָ, וְאִיהוּ נַחֲתִית לְתַתָּא. כִּיּוֹן דְאִיהוּ נַחֲתִית לְתַתָּא,
 הֵהוּא דִירִית יְרוּתָא אֲתֵר דִּיּוֹסְךָ, אֲבוּי אֲקָרִי, אֲבוּי הוּי
 וְדֵאֵי, כֹּלָא אִיהוּ עַל תְּקוּנִיָּה וְדֵאֵי כְּדָקָא יָאוּת.

בְּקַדְמִיתָא הוּה מְעַלְמָא דְדְכוּרָא, וְהָא אֲתַעְקֹר מִתְמָן,
 וְהַשְׁתָּא אִיהוּ מְעַלְמָא דְנוּקְבָא. וּמַה דְהוּה
 אִיהוּ שְׁלִיט עָלָהּ, שְׁלֻטָא אִיהִי עָלֶיהָ, וְאֲתַהֲדֵר לְמַהוּי
 בְּעַלְמָא דְנוּקְבָא. וְעַל דָּא לִית לִיה בַּת זוּג כֹּלְל. וְלֹא
 מְכַרְיִזֵי עָלֶיהָ, עַל נוּקְבָא. דְהָא מְעַלְמָא דְנוּקְבָא אֲתַהֲדֵר
 אִיהוּ.

וְהֵהוּא גּוּפָא קַדְמָאָה דְשִׁבְק, אֲלִמְלָא יְנַדְעוּן וְיִסְתַּכְלוּן
 בְּנֵי עַלְמָא, צַעְרָא דְאִית לִיה, כִּד יִתְעַקֹּר
 מְעַלְמָא דְדְכוּרָא, וְאֲתַהֲדֵר לְעַלְמָא דְנוּקְבָא. יְנַדְעוּן,
 דְהָא לִית צַעְרָא בְּעַלְמָא, כְּהֵהוּא צַעְרָא. בַּת זוּג לִית
 לִיה, דְהָא לָא קִיַּמָּא בְּאֲתֵר דְדְכוּרָא. לָא מְכַרְיִזֵי עָלֶיהָ,
 עַל נוּקְבָא, דְהָא מְעַלְמָא דְנוּקְבָא אִיהוּ. וְאִי אִית לִיה
 בַּת זוּג, הוּי בְּרַחְמִי, אֲעַרְעַת בְּהַדִּי (נ"א בְּחַד) נוּקְבָא, דְעַד
 כְּעַן לָא אִית לָהּ בַּר זוּג. וְעַל דָּא תְנִינֵן, דִּילְמָא יְקַדְמֵנוּ
 אַחַר בְּרַחְמִים. אַחַר תְּנֵן. וְכֹלָא אִיהוּ עַל תְּקוּנִיָּה.

וְעַל דָּא פְּתִיב (ויקרא כב) וּבֵת כְּהֵן פִּי תִהְיֶה אֱלֻמְנָה וּגְרוּשָׁה
 וְזָרַע אֵין לָהּ וּשְׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנַעוּרֶיהָ. וּבֵת
 כְּהֵן, הָא אֻקְיָמְנָא מְלָה דָּא. אֱלֻמְנָה, מִהֵהוּא גּוֹפָא
 קַדְמָאָה. וּגְרוּשָׁה, דְּלֹא עָאֻלַת לְפִרְגוּדָא דְּמִלְכָא, דְּכָל
 אֵינוּן דְּלֹא קִיָּימִי בְּעֻלְמָא דְּדְכוּרָא, לָא אֵית לָהּ בֵּיהּ
 חוּלְקָא. הוּא אֲשֶׁתְּמִיט וְאֶעְקֹר גְּרַמִּיה מִעֻלְמָא דְּדְכוּרָא,
 לָא אֵית לִיהּ חוּלְקָא בֵּיהּ וְעַל דָּא אִיהִי גְרוּשָׁה. וְזָרַע אֵין
 לָהּ, דְּאִי הָוֵה לָהּ זָרַע, לָא אֲתַעְקֹר מִנִּיהּ, וְלֹא הָוֵה נְחִית
 לְעֻלְמָא דְּנוֹקְבָא.

וּשְׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, מֵאֵן בֵּית אָבִיהָ. דָּא עֻלְמָא
 דְּנוֹקְבָא, דִּהֵהוּא עֻלְמָא בֵּית אָבִיהָ אֶקְרִי, וְהֵהוּא
 מָאנָא דִּהָוֵה אֲתַתְקֵן לְאֲשֶׁתְּמִשָּׂא בֵּיהּ, אֲתַהֲפֹךְ וְאִיהוּ
 נְחִית לְתַתָּא, וְהֵהוּא מָאנָא סְלִיק לְעֵילָא. כְּנַעוּרֶיהָ,
 כִּהְהוּא זְמַנָּא דְּכְתִיב, אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶתִיךָ, יִלְדֶתִיךָ וְדֵאִי,
 יָשׁוּב לִימִי עֲלוּמִי, כְּמָה דִּהָוֵה (בְּקַדְמִיתָא) מִתְּלִיסַר שְׁנֵין
 וְלְעֵילָא.

אִי זְכָאֵת לְאֲתַתְקֵנָא, הוּאֵיל וּשְׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, מְלָחַם
 אָבִיהָ תֹאכֵל, (דף ק"א ע"ב) תַּתְּעַנַּג מִהֵהוּא עֲנוּגָא. דְּעֻלְמָא
 דְּנוֹקְבָא, דְּאֶכְלִי מִנְהָמָא דְּאֶבִּירִים, דְּנְחִית מְלְעֵילָא.
 אָבֵל לְאֶסְתְּפֵלָא וְלֹאֲתַהֲנִי בְּמָה דִּאֲתַהֲנוּן שְׂאֵר צְדִיקָיָא,
 לָא יְכֻלָּא בְּגִין דִּהָוֵה זָר לְתַמְן. וְעַל דָּא לָא אֶכִּיל קַדְשׁ

אָבֵל אָכִיל תִּרְוַמָּה, דַּאִיהוּ יִתִּיב בְּעֵלְמָא דְנוֹקְבָא.
 וּמִגּוּ דַּאִיהוּ מִעֵלְמָא דְנוֹקְבָא, לָא אָכִיל לִיָּה אֱלָא
 בְּלִילָהּ, דְכִתִּיב, (ויקרא ב) וּבֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהַר וְאַחַר
 יֵאָכֵל מִן הַקֹּדְשִׁים כִּי לַחֲמוּ הוּא. דְּהָא קֹדֶשׁ דַּאִיהוּ
 מִעֵלְמָא דְדְכוּרָא, לָא אֶתְאָכִיל אֱלָא בַּיּוֹם. בְּגִינֵי כֹּךְ
 (ירמיה ב) קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לֵיַי רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, (בראשית ל"א ע"ב)
 שִׁירוּתָא עֲלָאָה דְכָל עֵלְמָא דְדְכוּרָא, (נ"ט ע"א) קֹדֶשׁ אִיהוּ,
 וּמָה דְסָלִיק בֵּיהּ, בְּקֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל הוּא, וּבְגִינֵי כֹּךְ קֹדֶשׁ
 יִשְׂרָאֵל לֵיַי רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ.

כֹּד רוּחִין פִּקִּידָאן, בְּאִינוּן זְמַנִּין דְּפִקִּדִין לְבֵי קְבָרֵי,
 אִינוּן לָא פִּקִּדִין, דְּהָא לָא זְכָאן לְעֵלְמָא דְקֹדֶשׁ,
 דְכִתִּיב, (ויקרא ב) וְכָל זֶר לֹא יֵאָכֵל קֹדֶשׁ. וְאִי לָא זְכָה
 הֵהוּא רוּחָא לְאַתְתְּקִנָּא כְּדָקָא יְאוּת, פִּיוֹן דַּאֲהַדְר
 בְּגִלְגּוּלָא, אֲפִילוּ בְּהֵוָא אַתְר, בְּתִרְוַמָּה לָא אָכִיל, וְזַר
 אֲקָרִי, אֲפִילוּ לְעֵלְמָא תְּתָאָה וְלָא אָכִיל בְּהּ. עַד הַכָּא
 בְּרֹזָא דָא.

סָבָא סָבָא, פִּיוֹן דְשִׁרְיָאָת לְשִׁטְטָא בִּימָא רַבָּא, זִיל
 בְּרַעוּתְךָ, לְכָל סִטְרִין דִּימָא. הַשְׁתָּא אִית לְגִלְגָּאָה,
 דְּהָא אַמִּינָא, דְּהָאִי פְרוּקָא כֹּד אַתִּי, עָאֵל גִּבִּי הֵהוּא
 מָאנָא, דְּקָא אַמִּינָא, אָעִיל תַּמָּן, וְדַבִּיק תַּמָּן רוּחָא (דְעֵלְמָא)
 דִּילִיָּה בְּהֵוָא מָאנָא וְלָא אֶתְאָבִיד כְּלוּם, אֲפִילוּ הַבֵּל

דְּפוּמָא, יֵאוֹת הוּא וְכֹךְ הוּא. סָבָא סָבָא, אִי תִימָא וּתְגַלִּי,
אִימָא בְּלֹא דְחִילוּ.

שְׂאֵר בְּנֵי נִשָּׂא דְעֵלְמָא, דְקָא מְסִתְלִקִי מִנִּיה, וְהָא
יִדְעֵנָא, דְרוּחַ דִּילִיה שְׂבִיק בְּהֵיא אֶתְתָא דַּהּוֹת
לִיה, וְרוּחָא אָעִיל תַּמָּן, מָה אֶתְעֵבִיד מִהֵוּא רוּחַ. וְאִי
נְסָבָא הָאִי אֶתְתָא, אוּף הָכִי, מָה אֶתְעֵבִיד מִהֵוּא רוּחַ
דְּשְׂבִק בָּהּ בְּעֵלָה קַדְמָאָה, דְהָא גְבַר אַחְרָא אֶתִי עֵלָה.
לְאֶתְקִימָא רוּחַ בְּרוּחַ לָא אֶפְשָׁר, דְהָא הָאִי דְאֶתִי עֵלָה
הַשְּׂתָא, רוּחַ אָעִיל בָּהּ. וְכֵן הֵוּא קַדְמָאָה
דְּאַסְתְּלִיק, רוּחַ אָעִיל בָּהּ. הֵוּא קַדְמָאָה דְאַסְתְּלִיק בְּנִין
הוּוּ לִיה, וְדָא דְהַשְּׂתָא לָאוּ פְרוּקָא אִיהוּ, רוּחַ דְשְׂבִק
הֵוּא קַדְמָאָה בְּהֵוּא מְאָנָא, וְאֶתָא הָאִי אַחְרָא וְאָעִיל
בָּהּ רוּחַ, וְדָאִי לָא יְכִלִי תַרְוִייהוּ לְאֶתְקִימָא בְּהֵוּא גּוּפָא
דְאֶתְתָא כַּחְדָּא, אִי נִימָא דְאֶתְאַבִּיד, אִי אֶפְשָׁר, מָה
אֶתְעֵבִיד מִנִּיה.

אוּף הָכִי אִי אִיהִי לָא אֶתְנַסִּיבַת, הֵוּא רוּחָא דְשְׂבִק בָּהּ
בְּעֵלָה, מְאִי אֶתְעֵבִיד מִנִּיה. אִי נִימָא דְאֶתְאַבִּיד,
לָאוּ הָכִי. כֹּל דָּא צְרִיךְ לְגַלְאָה הַשְּׂתָא. סָבָא סָבָא, חָמִי
מָה עֵבֶדַת, וּבְמָה אָעִילַת גְּרַמְךָ. קוּם סָבָא, אָרִים דְגִלְךָ.
קוּם סָבָא, וְאַשְׁפִּיל גְּרַמְךָ קָמִי מְאָרְךָ.

פְּתַח הֵוּא סָבָא וְאָמַר, (תּחֵלִים קֵלֵא) יי' לֹא גָבַהּ לְבִי וְלֹא

רְמוּ עֵינַי וְגו'. דְּוֹד מִלְכָּא אָמַר דָּא, בְּגִין דְּהוּה מִלְכָּא
 עֲלָאָה, וְשְׁלִיטָא עַל כָּל מַלְכִין עֲלָאִין, וְשְׁלִיטִין דְּאִית
 מִמְזֻרְחָ וְעַד מְעָרְבָ, וְלֹא סָלִיק עַל לְבִיָּה לְאַסְטָאָה
 מֵאַרְחָא, וְתַדִּיר שְׁפִיל לְבִיָּה קָמִי מְאַרְיָה, וְכַד הוּה לְעֵי
 בְּאוּרֵייתָא, הוּה מִתְגַּבֵּר כְּאַרְיָא, וְעֵינֹוֹי תַדִּיר מְאַיְכִין
 בְּאַרְעָא, מִדְּחִילוֹ דְּמְאַרְיָה. וְכַד הוּה אָזִיל בֵּין עַמָּא, לֹא
 הוּה בֵּיָּה גִסוּת רִוְחָא כָּלֵל.

וְעַל דָּא כְּתִיב, יי' לֹא גָבַהּ לְבִי וְגו', לֹא גָבַהּ לְבִי, אִף
 עַל גַּב דְּאַנָּא מִלְכָּא שְׁלִיטָא עַל כָּל שְׂאָר מַלְכִין
 דְּעֲלָמָא. וְלֹא רְמוּ עֵינַי, בְּזִמְנָא דְּאַנָּא קָיִמָּא קַמְךָ, לְעֵי
 בְּאוּרֵייתָא. וְלֹא הִלְכְּתִי בְּגְדוּלוֹת וּבְנִפְלְאוֹת מִמֶּנִּי,
 בְּשַׁעֲתָא דְּאַנָּא אָזִיל בֵּין עַמָּא. וְאִי דְּוֹד מִלְכָּא אָמַר הָכִי,
 שְׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וְאַנָּא כַּמָּה אָנָּא
 שְׁפִיל לְבָא, וּמְאַיְךָ עֵינָא קָמִי מִלְכָּא קְדִישָׁא. וְחַס לִי,
 דְּבַמְלִין קְדִישִׁין דְּאוּרֵייתָא, יְרוּם לְבָאִי. בְּכַה וְדַמְעוּי
 נִפְלִין עַל דִּיקְנִיָּה.

אָמַר, סָבָא לָאִי בְּחִילָא, כַּמָּה שְׁפִירָאן דְּמַעִין עַל
 דִּיקְנִךָ, כַּמָּה דְּהוּה שְׁפִיר מִשְׁחָא טְבָא, כַּד הוּה
 נְחִית עַל דִּיקְנָא דְּסָבָא טְבָא דְּאַהֲרֹן. אִימָא מִילְךָ סָבָא
 דְּהָא מִלְכָּא קְדִישָׁא הָכָא. שְׂאָר בְּנֵי נְשָׂא
 דְּעֲלָמָא, דְּקָא אֶסְתַּלְקוּ מִנִּיָּה, וְשִׁבְקוּ רִוְחָא בְּהֵתוּא

מֵאֲנָא, דְהוּוּ מִשְׁתַּמְשִׁי בֵיה, וְאַתְנַסִּיבַת, וְאַתָּא אַחְרָא
וְאַעִיל בְּהֵוּא מֵאֲנָא רוּחָא אַחְרָא, מַה אַתְעֲבִיד מֵהֵוּא
קַדְמָאָה, כִּמָּה דְאַתְמַר.

תָּא חֲזִי, כִּמָּה עֲלָאִין גְּבוּרָאֵן דְּמִלְכָּא קַדִּישָׁא, דְקָא
עֲבִיד, וּמֵאֵן יָכִיל לְמַלְלָא לוֹן. כִּד הָאֵי בַעֲלָה
תְּנִינָא, אֲתִי וְאַעִיל רוּחָא בְּהֵוּא מֵאֲנָא, רוּחָא קַדְמָאָה,
מְקַטְרְגָא בְּהָאֵי רוּחַ דְעָאֵל, וְלֹא אַתִּישְׁבֹן כַּחְדָּא.

וּבְגִינֵי כִּךְ, אַתְתָּא לֹא אַתִּישְׁבַת כְּדָקָא יְאוּת, בְּהַדִּי
בַעֲלָה תְּנִינָא, בְּגִין דְרוּחָא קַדְמָאָה מְכַשְׁפָּא
בֵּה, וּכְדִין אִיְהִי דְכִירַת לִיה תְּדִיר, וּבְכַאת עֲלִיה, אוּ
אַתְאַנַחַת עֲלִיה, דְהָא רוּחָא דִילִיה, מְכַשְׁפָּא בְּמַעְהָא
כַּחוּיָא, וּמְקַטְרְגָא בְּהַדִּי רוּחַ אַחְרָא, דְעָאֵל בֵּה מְבַעֲלָה
תְּנִינָא. עַד זְמַן סְגִי מְקַטְרְגִין דָּא בְּדָא.

וְאִי אַעֲבַר דָּא דְעָאֵל, לְהֵוּא (אַתְעֲרֹ) דְהוּוּ קַדְמָאָה
(לְבַתֵּר), דָּא קַדְמָאָה נְפִיק וְאַזִּיל לִיה. וְלִזְמַנִּין,
דְדַחִי דָּא קַדְמָאָה לְהֵוּא תְּנִינָא, וְאַתְעֲבִיד לִיה
מְקַטְרְגָא, עַד דְאַפִּיק לִיה מְעֲלָמָא. וְעַל דָּא תְּנִינֹן,
דְמַתְרִין וְלַהֲלָאָה, לֹא יִסַּב בַּר נָשׁ לְהָאֵי אַתְתָּא, דְהָא
מְלֵאךְ הַמּוֹת אַתְתַּקַּף בֵּה, וּבְנֵי עֲלָמָא לֹא יַדְעִין, דְהָא
רוּחָא כִּיּוֹן דְאַתְתַּקַּף וְקָא נְצַח לְהֵוּא רוּחָא אַחְרָא
תְּנִינָא, מְכַאֵן וְלַהֲלָאָה לֹא יַתְעַרְבַּ בַּר נָשׁ אַחְרָא בְּהַדְהָא.

חֲבֵרִיּא, הָא יִדְעָנָא דְבִאֲתָר דָּא אֵית לָכוּ לְמִקְשֵׁי,
 וְלִימָא אִי הָכִי לָא מִית בְּדִינָא הָאִי תְנִינָא,
 וְלָא דֵיִינִין לִיה מְלַעֲיָלָא. תָּא חֲזִי, כִּלָּא אִיהוּ בְּדִינָא,
 דִּינִצַּח פְּלוּנִי לְפְלוּנִי אוּ דְלָא יִקְטָרַג עָלִיה פְּלוּנִי לְפְלוּנִי.
 וּמֵאן דְּנָסִיב אַרְמְלָתָא, כְּמֵאן דְּעָאל בִּימָא, בְּרוּחִין
 תְּקִיפִין, בְּלָא חֲבֵלִין, וְלָא יִדְעֵי אִי יַעֲבֵר בְּשָׁלָם, אִי יִטְבַּע
 גּוּ תְהוּמִי.

וְאִי דָּא דְּעָאל תְּהוּא רֻחָא תְנִינָא, אֲתִתְקִיף וְנִצַּח
 לְתְהוּא קְדָמָא, תְּהוּא קְדָמָא נִפְק מִתְמָן וְאִזִּיל
 לִיה. לְאֵן אֲתֵר אִזִּיל לִיה, וּמָה אֲתַעֲבִיד. סָבָא סָבָא מָה
 עֲבַדְתָּ. חֲשַׁבְתָּ דְתִמְלִל זַעִיר, וְנִפְקַת לְהָאִי, הָא עָאלְתָּ
 בְּאֲתֵר דְּלָא עָאל בַּר נָשׁ אַחֲרָא, מִן יוּמָא דְדוּאָג
 וְאַחִיתוּפְל עֲבָדוּ בְּעֵינֵי אֵלִין, בְּאִינוּן אַרְבַּע מָאָה בְּעֵי,
 דְּהוּוּ בְּעָאן עַל מַגְדְּלָא דְּפָרַח בְּאוּרָא, וְלָא אֲתִיב עָלֵיהוּ
 בַּר נָשׁ, עַד דְּאֲתָא שְׁלָמָה מְלָכָא, וּבִירַר לוּן כֹּל חַד וְחַד
 עַל תְּקוּנִיהָ. סָבָא סָבָא, רָזָא עֲלָאָה דְּהוּוּ טְמִירָא, אֲתִית
 לְגַלְאָה, מָה עֲבַדְתָּ.

סָבָא סָבָא, בְּקַדְמִיתָא הוּוּ לֶךְ לְנִטְרָא אַרְחָף, וְתִסְתַּפֵּל
 בְּרִישָׁךְ. אָבֵל הַשְּׁתָא, לָאוּ שְׁעָתָא לְאַתְטְמָרָא.
 סָבָא, אַהֲדַר בְּתַקְפָּךְ. תְּהוּא רִיחַ דְּנִפְק, לְאֵן אִזִּל. בְּכָה
 וְאָמַר, חֲבֵרִיּא, כֹּל הַנִּי בְּכֵינֵי דְקָא בְּכִינָא, לָאוּ בְּגִינֵיכּוּ

הוא, אֵלָא דְחִילָנָא לְמֵאֲרִי עֲלֵמָא, דְגִלְיָנָא אֲרַחֲיָן
 סְתִימִין, בְּלֵא רְשׁוּ. אֲבָל גְּלִי קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 דְלֵא לִיקָרָא דִילֵי עֲבִידְנָא, וְלֵא לִיקָרָא דְאַבָּא, אֲבָל
 רְעוּתֵי לְפּוֹלְחָנָא דִילֵיהּ, וְאַנָּא חֲמִינָא, יְקָרָא דְחַד
 מִנֵּיכוּ, בְּהֵוּא עֲלֵמָא, וְאַחֲרָא יִדְעָנָא דְהָכִי הוּא. אֲבָל
 לֵא גְלִי קָמִאי, וְהִשְׁתָּא חֲמִינָא.

תְּנִינֵן, דְחִינֵן גְּבֵרָא מְקָמֵי גְבֵרָא, בְּכַמָּה אֲרַחֲיָן סְתִימִין
 (וילך רפ"ד ע"א) אֶתְדַחֲיֵין. הֵהוּא רוּחָא קַדְמָאָה,
 דְאֶתְדַחֵי מְקָמֵי הֵהוּא תְּנִינָא, לְאַן אֲזִיל. הֵהוּא רוּחָא,
 נְפִיק וְאֲזִיל, וּמִשְׁטָטָא בְּעֵלְמָא, וְלֵא יִדְיעַ, וְאֲזִיל לְגוּ
 קְבָרָא דְהֵהוּא בַר נֶשׁ, וּמִתְמָן מִשְׁטָטָא בְּעֵלְמָא, וְאֶתְחִי
 בְּחֵלְמָא לְבְנֵי נֶשׂא, וְחֲמָאן בְּחֵלְמָא דִּיּוֹקְנָא דְהֵהוּא בַר
 נֶשׁ, וְאוֹדַע לֹון מְלִין לְפּוּם אֲרַחֲיָה דְהֵהוּא רוּחַ קַדְמָאָה,
 דְקָא אֶתְמַשֵּׁךְ מִנֵּיהּ, כְּמָה דְאִיהוּ בְּהֵהוּא עֲלֵמָא, הָכִי
 מִשְׁטָטָא הָאֵי, וְאוֹדַע בְּהָאֵי עֲלֵמָא.

וְהָכִי אֲזִיל וּמִשְׁטָטָא בְּעֵלְמָא, וּפְקֻדַת תְּדִיר לְהֵהוּא
 קְבָרָא, עַד (אחורי הדף) זְמָנָא דְרוּחֹת פְּקֻדָּן לְגִבֵּי
 קְבַרְיָהוּ דְגּוֹפִין. פְּדִין, הָאֵי רוּחָא, אֶתְחַפֵּר בְּהֵהוּא רוּחַ
 דִּילֵיהּ, וְאֶתְלַבֵּשׁ בֵּיהּ, וְאֲזִיל לֵיהּ. פֶּד עָאֵל לְדוּכְתֵיהּ,
 אֶתְפֹּשֵׁט מִנֵּיהּ. וְדוּכְתָא אֵית לֵיהּ (באינון רוחין בגין עֵדן) (דף ק"ב ע"ב)
 בְּאִינוֹן הֵיכְלִין דְגֵן עֵדָן, אוּ לְבַר, לְפּוּם אֲרַחֲוֵי דְכָל חַד
 וְחַד, וְתַמָּן אֶתְטַמֵּר.

וְכִד רוּחִין פְּקֻדָּן לְהָאֵי עֲלָמָא, דְּמִתִּין נְזַקְקִין לְגַבֵּי חַיִּין,
 לָא נְזַקְקִין אֶלָּא בְּהֵוּא מְשִׁיכוּ דְרוּחָא, וּבֵיהּ
 אֲתַלְבֵּשׁ רוּחָא אַחְרָא. וְאֵי תִימָא, אֵי הָכִי, תוּעֵלְתָא אִיהוּ
 לְרוּחָא, וְהָאֵי אֲתַתָּא תוּעֵלְתָא עֲבַדְתָּ לְכֻלָּא. לָאוּ הָכִי,
 דְּאֶלְמָלָא לָא אֲתַנְסִיבְתָּ לְגַבֵּי אַחְרָא, וְהָאֵי רוּחָא קַדְמָאָה
 לָא מִתְדַחֵיָא מִקְמֵי הָאֵי גְבֵרָא אַחְרָא, תוּעֵלְתָא אַחְרָא
 הָוֵה לֵיהּ, בְּגוּוּנָא אַחְרָא, וְלָא יְהָא לָאֵי בְּעֲלָמָא, כְּמָה
 דְּהוּי, וְלָא יִזְדַּקֵּק לְגַבֵּי חַיִּין דְּהָאֵי עֲלָמָא, כְּמָה דְּהוּי
 מִשְׁטָטָא הָכָא וְהָכָא.

אֵי הָכִי זְווגָא תְּנִינָא דְּהָאֵי אֲתַתָּא, לָא הוּי מְלַעֲיָלָא.
 וְאֲתַּ אֲמַרְתָּ דְּאֲתַדַּחֵיָא גְבֵר מִקְמֵי גְבֵר, וְאֲמִינָא
 דְּהָאֵי בְּעֵלָה תְּנִינָא, דְּנִסִּיב לְאֲתַתָּא דָּא, אִיהוּ בֵּת זְווגִיָּה
 מִמֶּשׁ. וְהֵוּא קַדְמָאָה לָאוּ בַר זְווגִיָּה מִמֶּשׁ הָוֵה. וְהָאֵי
 תְּנִינָא דִּילֵיהּ הָוֵה, וְכִד מִטָּא זְמַנִּיָּה, אֲתַדַּחֵיָא דָּא
 מִקְמֵיהּ. וְדָאֵי הָכִי הוּא, דְּהָא לָא אֲתַדַּחֵיָא הֵוּא רוּחַ
 קַדְמָאָה, דְּהָוֵה בְּהָאֵי אֲתַתָּא. אֶלָּא בְּגִין דְּהָאֵי תְּנִינָא,
 דְּאִיהוּ בַר זְווגֵה. (דְּבַר אִיחֵי בֵּת זְווגִיָּה) (הָאֵי תְּנִינָא).

וְכֻל אִינּוּן תְּנִינִין, דְּאֲתַדַּחֵיָין מִקְמֵי קַדְמָאִין. קַדְמָאִין
 הוּוּ בְּנֵי זְווגִיָּהוּ, וְלָא הֲנִי. וּבְגִין כְּדָּ, לָא אִית לוּן
 קִיוּמָא בְּהַדֵּיָּהוּ, וְאֲתַדַּחֵיָא רוּחַ תְּנִינָא מִקְמֵי רוּחָא
 קַדְמָאָה. וּבְגִין כְּדָּ, מֵאן דְּנִסִּיב אֲרַמְלָתָא, קָרִינֵן עֲלֵיהּ,

(משלי ז) וְלֹא יִדְעַ כִּי בִנְפֹשׁוֹ הוּא. (משלי א) כִּי חָנַם מְזוֹרָה
 הֲרָשֶׁת וְגוֹ' וְלֹא יִדְעַ אִי הִיא בֵּת זוּגִיָּה מִמֶּשׁ אִי לָאוּ.
 אֲרַמְלֶתָּא דְלֹא נְסִיבַת, אַף עַל גַּב דְּאִתִּי בַר זוּגִיָּה, וְאִיִּהִי
 לֹא בַעֲתָת לְאֲתַנְסַבָּא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹא
 כִּיִּיף לָהּ מִן דִּינָא, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲזַמִּין לְהֵהוּא בַר
 נָשׁ אֲתַתָּא אַחֲרָא, וְלֹא עֲאֲלַת בְּדִינָא כְּהִאי (ס"א וְלִית עֲלֶיהָ בִּי
 דִּינָא בְּדִאִי) בְּהֵהוּא עֲלֵמָא, וְאִף עַל גַּב דְּלִית לָהּ בַר, דְּהֵא
 אֲתַתָּא לֹא אֲתַפְקַדַּת אַפְרִיָּה וְרַבִּיָּה, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ.
 אֲתַתָּא דָּא דְלֹא אֲתַנְסִיבַת זְמָנָא תְּנִינָא, הֵהוּא רוּחַ
 דְּשִׁבְק בַּהּ בַּעֲלָה מָה אֲתַעְבִּיד מְנִיָּה. יְתִיב תַּמָּן
 תְּרִיסַר יְרַחִי, וּבְכָל לַיְלִיא וְלַיְלִיא, נְפִיק וּפְקֻדָּא לְנַפְשָׁא,
 וְאֲתַהֲדַר לְאֲתַרִּיָּה. לְבַתַּר תְּרִיסַר יְרַחִי, דְּקָא אֲסַתְּלַק
 דִּינָא דְּהֵהוּא גְּבַרָא, דְּהֵא כָּל אֵינּוֹן תְּרִיסַר יְרַחִי, הֵא
 רוּחָא אֲתַכְפִּיָּא בַּעֲצִיבוּ כָּל יוּמָא. לְבַתַּר תְּרִיסַר יְרַחִי,
 נְפִיק מִתַּמָּן, וְאֲזִיל וְקִימָא לְתַרַע גִּן עֵדֶן, (אֲחֹרֵי הַדָּף)
 וּפְקֻדָּא לְהֵאִי עֲלֵמָא, לְגַבִּי הֵהוּא מָאנָא, דְּנְפִיק מְנִיָּה.
 וְכַד הֵאִי אֲתַתָּא אֲסַתְּלַקַּת מִעֲלֵמָא, הֵהוּא רוּחַ נְפִיק
 וְאֲתַלְבֵּשׁ בְּהֵהוּא רוּחַ דִּילָהּ, וְזָכָאת בֵּיהּ לְגַבִּי בַּעֲלָה,
 וּנְהָרִין תְּרוּוִיָּיָהּ, כְּדְקָא יָאוּת, בְּחַבּוּרָא חֲדָא.
 כִּיּוֹן דְּאֲתִינָא לְהֵאִי אַתָּר, הֲשַׁתָּא אִית לְגַלְאָה אַרְחִין
 סְתִימִין, דְּמֵאֲרִי עֲלֵמָא, לֹא יִדְעִין בְּהוּ בְּנֵי נִשְׂא.

וְכִלְהוּ אֶזְלִין בְּאַרְח קְשׁוּט, כִּמְה דְאַתְּ אָמַר (הושע ד) פֿי
 יִשְׂרָאֵל דְרַכִּי יִי' וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם וּפּוֹשְׁעִים יִכְשְׁלוּ בָם.
 וּבְנֵי נֶשָׂא לָא יַדְעִין, וְלֹא מִשְׁגִּיחִין, כִּמְה אֵינּוֹן עֲלֵאִין,
 עוֹבְדִין דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְכִמְה מִשְׁנַיִן אֵינּוֹן, וּבְנֵי
 עֲלָמָא לָא יַדְעִין, וְכִלְהוּ בְּאַרְח קְשׁוּט, דְלֹא סְטָאן
 לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא.

הַנִּי דִמְתַּגְלַגְלִין, דְקָא אֶתְתַּרְכוּ בְתַרוּכִין מֵהָהוּא עֲלָמָא,
 וְלִית לֹון בֵּת זוּג. בֵּת זוּג דְקָא מִזְדִּוּגָן בְּהַאי עֲלָמָא,
 מֵאֵן אֵינּוֹן, אֵינּוֹן נָשִׁין, דְקָא מִזְדִּוּגָן בְּהַדִּייהוּ בְּהַאי
 עֲלָמָא. דְהָא (תְרִיךְ לָהּ וְלִית לִיה בֵּת זוּג כְּאֵינּוֹן גְּבַרִין
 דְלֹא תְרִיכוּ וְקָא מִזְדִּוּגָן בְּהַדִּי נִשְׁיִיהוּ) לְכִלְהוּ בְנֵי נֶשָׂא,
 אִית לֹון בֵּת זוּג, בַּר מֵהַאי.

חֲמוּ הַשְׂתָּא, כִּמְה אֵינּוֹן רַבְרַבִּין וְעֲלֵאִין גְּבוּרִין דִּילִיה.
 תְּנִינָן, מֵאֵן דִמְתַּרְךְ אֶתְתִּיה קַדְמָאָה, מִדְּבַחָא אַחִית
 עֲלוֹי דְמַעִין. מִדְּבַחָא אַמַּאי. אֶלָּא, הָא אַמִּינָא, דְכָל
 נָשִׁין דְעֲלָמָא בְדִיוקְנָא דְהַאי מִזְבַּח קַיִימִי, וְעַל דָּא (נשׂא
 קפ"ד ע"א) יִרְתָּאן אֵינּוֹן שְׁבַע בְּרַכָּאן, דְכִלְהוּ מִכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 אֵינּוֹן. וְאִי אִיהוּ (דף ק"ג ע"א) מְתַרְךְ לָהּ, אֶהְדַּר אַבְנָא (נ"א
 דְמִדְּבַחָא עֲלָאָה) לְגַרְעוֹנָא. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דִמְתַּחְפְּרָן תְּרוּכִין
 בְּהַדִּי הַדְדִי.

וְרוּזָא דָּא דְכְתִיב, (דברים מד) וְכָתַב לָהּ סֵפֶר פְּרִיתוֹת וְנָתַן

בִּידָהּ וְגו', וַיִּצְאָה מִבֵּיתוֹ וְהִלְכָה וְהִיתָה לְאִישׁ אַחֵר.
 מִמִּשְׁמַע דְּאָמַר, וְהִלְכָה וְהִיתָה לְאִישׁ, לֹא יִדְעֶנָּא (דְּהִתִּיא
 אֲזֵלָה לְגַבֵּי בַעֲלָה דְתַרְיָךְ לָהּ) (נ"א דְלִיתִיחָ) הֵהוּא דְתַרְיָךְ לָהּ, מֵאִי אַחֵר.
 אֲלֵא כְּמָה דְאִתְמַר, אַחֵר תְּנִן, וְאַחֵר כְּתִיב, וְאַחֵר קָרִינִן
 לִיָּהּ, דְכְתִיב, (איוב ח) וּמַעֲפָר אַחֵר יִצְמָחוּ. וְתַרוּכִין מִתְחַבְּרִין
 כְּחֻדָּא, תַּרוּכִין דֵּהֵהוּא עֲלֵמָא, וְתַרוּכִין דֵּהֵאִי עֲלֵמָא. וּמָה
 דֵּהוּת הֵאִי אִתְתָּא, בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה, הָא אֲשַׁתְּעַבְּדָא
 לְדִיוֹקְנָא תַתָּאָה, קָרִינָא לִיָּהּ אַחֵר.

וְקָרִינִן לִיָּהּ אַחֲרוֹן, אַחֲרוֹן מְנַלָּן. דְכְתִיב, (איוב ט) וְאַחֲרוֹן
 עַל עֶפְרַיִם יָקוּם. וְהִכָּא כְּתִיב וּשְׁנֵאָה הָאִישׁ
 הָאֲחֲרוֹן. אוּ כִּי יָמוּת הָאִישׁ הָאֲחֲרוֹן. אַחֲרוֹן, שְׁנֵי מְבַעֵי
 לִיָּהּ. וְאִי תִימָא, דְלֹא תַזְדְּוּג אֲפִילוּ לַעֲשָׂרָה, דָּא בְּתַר
 דָּא. לָאוּ הָכִי. וְכִי לְבַעֲלָה דָּא תַזְדְּוּג, וְלֹא לְאַחֲרָא, מֵאִי
 אַחֲרוֹן.

אֲלֵא דָּא אִיהוּ הָאִי אַחֵר דְקֵאמְרִין, וְאִיהוּ אַחֵר, וְאִיהוּ
 אַחֲרוֹן. הַשְּׁתָּא אַבְנָא מִתְגַּלְגֵּלָא בְּקוּסְפָּתָא. אַחֵר
 אֲמַאי אֲקָרִי הָכִי דֵּהָא כָּל בְּנֵינָא נָפֵל, וְאַתְהֵדֵר לַעֲפָרָא,
 אִיהוּ הוּא מַה דֵּהוּת, וְלֹא אַחֲרָא. אֲמַאי קָרִינִן לִיָּהּ אַחֵר.
 אוּף הָכִי אֲמַאי אֲקָרִי אַחֲרוֹן, וְכִי אַחֲרוֹן אִיהוּ, וְהָא אִי
 יִתְיַשֵּׁר יְאוּת, וְאִי לֹא, יְהֵדֵר וְיִתְגַּלְגֵּל וְיִתְנַטֵּעַ
 כְּמִלְקַדְמִין, אֲמַאי אֲקָרִי אַחֲרוֹן.

אָבֵל תָּא חֲזִי, כְּתִיב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, מֵאִי טוֹב. תְּנִינָן, דָּא מִלְּאָךְ דְּטוֹב. מֵאֹד, דָּא מִלְּאָךְ הַמּוֹת. וְלִכְלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַמִּין תְּקוּנוֹי.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, נָהָר דָּא, לָא שְׂכִיף לְעֵלְמִין, מִלְּאִפְשָׁא וְלִמְסַגִּי וְלִמְעַבְד פִּירִין. וְאֵל אַחַר אֲסַתְרָס, וְלִית לִיה תִּיאוּבְתָא לְעֵלְמִין, וְלָא אֲפִישׁ, וְלָא עֲבִיד פִּירִין, דְּאִלְמַלִּי עֲבִיד פִּירִין, יִטְשֵׁטֵשׁ לְכָל עֵלְמָא.

וּבְגִין כֶּךָ, בַּר נָשׁ דְּגָרִים לְהֵהוּא סִטְר דִּיפּוּשׁ בְּעֵלְמָא, אַקְרִי רַע, וְלָא חָמִי אֲפִי שְׂכִינְתָא לְעֵלְמִין, דְּכְתִיב, (תהלים ה) לֹא יִגּוֹרְךָ רַע. הָאִי בַר נָשׁ, דְּמִתְגַּלְגֵּלָא בְּגִלְגּוּלָא, אִי אִיהוּ עֲבַר וְאִתְדַבֵּק בְּהֵהוּא אֵל אַחַר, דְּלָא עֲבִיד פִּירִין, וְלָא אֲפִישׁ בְּעֵלְמָא, בְּגִין כֶּךָ אַקְרִי אַחַר, וְשִׁמָּא גָרִים לִיה, אִיהוּ הוּא, וְאַחַר אַקְרִי, אַחַר וְדָאִי.

אַחֲרוֹן: מְקַדְמָאָה וְאִילָךְ, אַחֲרוֹן קָרִינָן לִיה, וְאַחֲרוֹן אַקְרִי. תְּנִינָא אִיהוּ, וּמִיד אַקְרִי אַחֲרוֹן, וְהָכִי קָרִי לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחֲרוֹן, בְּגִין דִּיִּתְתַּקֵּן לְמַהוּי אַחֲרוֹן, וְלָא יְתוּב כְּמִלְקֻדְמִין. תְּלִיתָאָה אוּף הָכִי. וְכֵן בְּכָל זְמָנִין, מְקַדְמָאָה וְאִילָךְ. הָכִי אַקְרִי אַחֲרוֹן, וְהָכִי אַצְטְרִיף לְמַקְרִי אַחֲרוֹן, דְּאִלְמַלָּא אֶתְקָרִי מִיד תְּנִינָא, הָא פְּתִיחוּ

דְּפוּמָא לְאַהֲדָרָא כְּמַלְקָדְמִין, וְהָהוּא בְּנֵינָא אֶסְתֵּתֵר.
 מִנְלָן. מִבֵּית שְׁנֵי דְאַקְרֵי אַחְרוֹן, דְּכְתִיב, (חגי' ב) גְּדוֹל יִהְיֶה
 כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן. דְּהָא
 מְקַדְמָא וְאֵילַף, אַחְרוֹן אַקְרֵי, דְּהָא לָא יְהָא פְּתִיחוּ
 דְּפוּמָא, דְּהָהוּא בְּנֵינָא יִנְפוּל, וְיִתְהַדֵּר כְּמַלְקָדְמִין.
 אוּף הָכִי דָא, אַחְרוֹן קָרִינֵן לֵיהּ. וּבְגִין כַּךְ פְּתִיב, לָא
 יוּכַל בְּעֵלָה הָרֵאשׁוֹן אֲשֶׁר שְׁלַחָה לָשׁוּב לְקַחְתָּהּ.
 לָא יוּכַל, לָא יִקְחָנָה מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵאִי לָא יוּכַל. אֶלָּא פִּיּוֹן
 דְּהָאִי אֶתְתָא אֶתְדִבְקַת בְּאַחַר, וְנִחַתַּת לְאַשְׁתַּעֲבָדָא
 בְּדִרְגָא תַּתָּא, לָא בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ יְתוּב
 מִדִּרְגָא דִּילֵיהּ, לְמִיָּהֵב אֵיבָא, וְלֹאֲתִדְבְּקָא בְּהָהוּא דִּרְגָא
 דְּלָאוּ דִּילֵיהּ.

וְתָא חֲזִי, אִי הָאִי אֶתְתָא לָא אֶתְנַסִּיבַת, אֶפִּילוּ תִזְנָה
 בְּכָל גּוּבְרִין דְּעֵלְמָא, אִי בְּעֵי בְּעֵלָה יְתוּב לְגַבְהָ,
 אֲבָל אִי אֶתְדִבְקָא בְּנִשְׁוֹאִין לְאַחַר, (נ"א וְאַחַר) דָּא (הָאִי) לָא
 יוּכַל לָשׁוּב לְדִרְגָא קְדָמָא, דְּהוּהּ בְּקַדְמִיתָא לְגַבְהָ. לָא
 יוּכַל וְדָאִי לְאַתְבָּא לְהָהוּא דִּרְגָא לְעֵלְמִין.

אַחְרֵי אֲשֶׁר הִטְמָאֵהּ. תְּנִינֵן, דְּהִטְמָאֵהּ בְּלִבֵּיהּ. אִי הָכִי,
 אֶפִּילוּ אִי תִתְרַחַק וְתִזְנָה בְּלָא נִשְׁוֹאִין. אֶלָּא, פִּיּוֹן
 דְּאֶתְדִבְקַת לְאַחַר, הָא קְבִילַת עָלָה חוּלְקָא דְּהָהוּא
 סְטָרָא, וּבְעֵלָה (דף ק"ג ע"ב) קְדָמָא דְּאִיהוּ מִסְטָרָא אַחְרָא